

Transitie preventieve jeugdbescherming

1. Algemene beschrijving

Dit onderdeel betreft gespecialiseerde taken die in het vrijwillig kader worden uitgevoerd:

- a. Uitvoering tijdelijk huisverboden op het moment dat kinderen aanwezig zijn. De GI voert de gesprekken met de kinderen, werkt samen met andere partijen om zo voor de betrokken jeugdigen en diens gezin passende hulp in te zetten vanuit het algemene principe “bij voorkeur thuis of in de eigen omgeving, zo intensief als nodig, zo kort als mogelijk”. In 2022 onderzoeken we, in samenwerking met de gecontracteerde partij en Veilig Thuis, of de tijdelijke huisverboden inclusief gesprekken met de kinderen door 1 partij uitgevoerd kan worden.
- b. Beoordeling en uitvoering van vrijwillig gesloten plaatsingen. De ambitie van de gemeente is om in 2023 geen enkele jeugdige vrijwillig gesloten te plaatsen.
- c. De uitvoering van trajecten preventieve jeugdbescherming. Preventieve jeugdbescherming wordt ingezet als de grenzen van de hulp in het vrijwillig kader zijn bereikt en de jeugdige in zijn ontwikkeling wordt bedreigd of de veiligheid is anderszins in het geding. Doel van de preventieve jeugdbescherming is het voorkomen van een maatregel. De begeleiding is vrijwillig en afhankelijk van de medewerking van het gezin. We zijn positief over de inzet van preventieve jeugdbescherming door een GI. Het lukt in 40-50 % van de zaken om met deze inzet een maatregel te voorkomen. De toeleiding via de Beschermingstafel is belangrijk omdat het perspectief van de ouders en jeugdige ook bij zorgen over veiligheid, aan tafel besproken wordt en in de besluiten meegewogen. Dat sluit aan bij onze ambitie om de verantwoordelijkheid voor het opgroeien van de jeugdige zoveel als mogelijk en verantwoord is, bij ouders te laten of hen daarbij te ondersteunen zodat de jeugdige, bij voorkeur in de eigen omgeving, de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen. De GI is vaste deelnemer deel aan de Beschermingstafel. De ambitie van de gemeente is om deze gespecialiseerde taak vanaf 2022 gefaseerd, zoveel als mogelijk uit te laten voeren door het Meerteam of een andere nader te bepalen partij. Concreet betekent dit dat trajecten preventieve jeugdbescherming in 2021 geheel door de GI worden uitgevoerd. In 2021 wordt een evaluatieonderzoek uitgevoerd bij het Meerteam. Afhankelijk van de uitkomst daarvan worden stapsgewijs nieuwe trajecten preventieve jeugdbescherming onder verantwoordelijkheid van het Meerteam of een andere nader te bepalen partij uitgevoerd. De rol van de GI verschuift daarmee naar een meer ondersteunende rol bij de uitvoering van trajecten.
- d. Het bieden van ondersteuning aan het Meerteam of een andere, nader te bepalen partij

2. Verander opgave

Uit de eerste evaluatie van de Jeugdwet ¹ blijkt dat kwetsbare gezinnen met structureel complexe problemen moeilijk worden bereikt. De samenwerking tussen organisaties op het gebied van veiligheid is verbeterd maar het ontbreekt in de jeugdbeschermingsketen aan een gezamenlijkheid in de organisatie van werkprocessen en risicotaxaties. Het Rijk heeft pilots uitgezet en ontwikkelt een scenario om de jeugdbeschermingsketen te vereenvoudigen en te verbeteren. We onderschrijven het belang van een vereenvoudiging van de keten en constateren een landelijke trend om begeleiding van complexe gezinnen in het vrijwillig kader steeds meer uit te laten voeren door het lokale veld.

Onze ambitie is om toe te werken naar een effectief en efficiënt georganiseerd samenwerkingsmodel dat vanuit het perspectief van de jeugdige en het gezin duurzame oplossingen biedt. We maken bovenregionale afspraken met gemeenten en werken deze uit in een toekomstbestendig samenwerkingsmodel met het Meerteam of een andere nader te bepalen partij, Jeugdbeschermingstafel, jeugdbeschermingsketen en een beperkt aantal organisaties die aanvullende hulp bieden. Bij de doorontwikkeling van een toekomstig model worden de werkzame principes van de Jeugdbeschermingstafel benut.

Onze ambitie is dat eind 2022 de eerste contouren van een nieuw samenwerkingsmodel zichtbaar is.

¹ https://vng.nl/files/vng/20180131_eerste_evaluatie_jeugdwet_webversie.pdf

3. Verantwoordelijkheden GI en Gemeente Haarlemmermeer

Verantwoordelijkheid gecontracteerde GI

De gecontracteerde GI is verantwoordelijk voor de uitvoering van de gespecialiseerde taken in het vrijwillig kader zoals in het Programma van Eisen is omschreven. Van de gecontracteerde GI wordt gevraagd om vanaf 2022 visie, kennis en expertise over preventieve jeugdbescherming en de samenwerking met jeugdige en ouders toe te voegen aan aangewezen partijen in het lokale veld. De GI is verantwoordelijk voor het maken van een plan van aanpak om trajecten preventieve jeugdbescherming stapsgewijs te beleggen in het lokale veld, en doet dat in samenspraak met het Meerteam en de voorzitter van de Beschermingstafel. Trajecten preventieve jeugdbescherming die conform de afspraken in het plan van aanpak, niet belegd kunnen worden omdat de expertise of capaciteit in het lokale veld ontbreekt, worden door de GI zelf uitgevoerd. De GI brengt de gemeente daar direct van op de hoogte. Daarnaast is de GI een strategische partner voor de gemeente om het toekomstbestendige model gezamenlijk te ontwikkelen. Concreet betekent dit dat kennis over pilots in het land gedeeld wordt en meegedacht wordt over mogelijke scenario's voor Haarlemmermeer en de doorontwikkeling van de huidige werkwijze.

Verantwoordelijkheid gemeente

De gemeente is verantwoordelijk voor het inkopen van kwalitatief goede zorg en de sturing op samenhang en diversiteit van dit aanbod. Daarnaast moet er voldoende capaciteit en expertise aanwezig zijn op het gebied van veiligheid in het Meerteam of een nader aan te wijzen partij om vanaf 2022 stapsgewijs nieuwe trajecten preventieve jeugdbescherming uit te voeren. De gemeente voert regie op het samenwerkingsmodel tussen jeugdbeschermingsorganisaties, het lokale veld en andere organisaties.